

Stockholmský Skansen

Slovo skansen není českému čtenáři tak docela neznámé a naše první asociace s tímto substantivem většinou putuje do Rožnova pod Radhoštěm. Při bližším ohledání je ale patrné, že toto slůvko nemá svůj původ v českém jazyce a že si ho rožnovští bratři Jaroňkové pro své muzeum jen vypůjčili. Zemí původu v případě skansenu je totiž Švédské království. Vezme-li na pomoc švédský slovník a vyhledáme-li překlad „českého“ skansenu do švédštiny, dostaneme odpověď v podobě slovního spojení fri-luftsmuseum, tedy doslovně muzeum na volném vzduchu.

Pro vysvětlení vzájemné spojitosti této hry se slovy musíme zajet do švédského Stockholmu. V samotném středu hlavního města totiž leží královský park na ostrově Djurgården (v překladu zoologická zahrada), který si v roce 1891 vybral Arthur Hazelius jako místo pro zcela unikátní projekt. Na ploše 300 000 m² tu tento prozíravý pedagog vybudoval první muzeum pod širým nebem a nazval ho, jak jinak,

FOTO: ARCHIV

Skansen. Kromě toho, že modelěk obohatil češtinu o nový pojem, dal vzniknout novému modelu „opevněného“ národního muzea, které má větší význam, než je na první pohled patrné. Hazelius (1833 – 1901) totiž přišel s nápadem svězt do Skansenu učebnicové příklady architektury z celého Švédska,

což byl na svou dobu nevídaný a ambiciózní počín.

Skansen rostl a rozvíjel se i po smrti svého zakladatele a dnes v něm můžeme potkat na 150 objektů z celé země, které pocházejí převážně z 18., 19. a 20. století. Z palety rozličných budov a domů, které stojí ve Skansenu k dispozici, lze připomenout například statek a malý dům z jihošvédského kraje Skåne, Skogaholmský zámek ze středního Švédska s anglickým parkem z roku 1680, farmu z Älvros s přilehlou stájí, kravínem a chlívkou pro dobytek jako ukázkou severošvédské venkovské architektury počátku 19. století atd. Výjimkou nejsou ani zcela běžné vesnické chýše, zvonice, hospodářská stavení nebo horské sruby. Stavby jsou postavené za pomoci dobových nástrojů a praktik a vše se pečlivě udržuje v původním stavu. Kromě větších budov a komplexu tradiční městské čtvrti tu lze prozkoumat i větší počet dílen a krámků, kde můžeme zastihnout historické řemeslníky při práci. Nechybí tu kovář, pekař, tkadlec, mlynář, sklář ani zlatník.

V létě jsou ke zhlédnutí bezpočetné tematické dny, trhy a veřejné hostiny. Dobové pokrmy připravované tradičními postupy dle starých receptur jsou opět jen jedním z lákadel. Na velké švédské svátky se pálí velké vatry (svátek příchodu jara Walpurgis), tančí lidové tance doprovázené zpěvem a hudbou (svátek letního slunovratu), připravuje sváteční tabule a muzeum dekorací (svatá Lucie a svátky vánoční) či odpaluje slavnostní ohňostroj (silvestrovská půlnoc). Skansen je navíc velmi prakticky spojen se zoologickou zahradou. Zaměřuje na severskou tematiku a nabízí vyčerpávající expozici typické švédské fauny, od ohrožených druhů až po ty nejběžnější ukázky zvířecích obyvatel Skandinávie. Vedle výběhu sobů a losů, mohou návštěvníci obdivovat největšího dravce, medvěda hnědého nebo vymírajícího divokého vlka (ve Švédsku jich nyní přežívá posledních 50 kusů). O něco více se po království zatím pohybuje divokých rysů (asi 1000 kusů) a ještě lépe je na tom zatím populace tuleňů. ●

TOMÁŠ BOUŠKA

JAK SE TAM DOSTAT

Spojení na ostrov Djurgården: bus 44 nebo 47; stockholmskou městskou lodní dopravou ze zastávky Slussen.

INFORMACE

www.skansen.se

Otevírací doba: Červen – srpen: 10 – 22 h; Zář: 10 – 17 h.; Říjen – prosinec: 10 – 16 h.

Vstupné se pohybuje okolo 60 SEK za dospělého v letních měsících, kdy je volně přístupná většina budov a staveb včetně interiérů; nejdražší jsou lístky na letní slunovrat (80 SEK za osobu), vždy je však možné žádat poměrně výhodné skupinové vstupné. Děti ve věku 6 – 15 let platí 20 – 30 SEK, opět v závislosti na sezóně.